

Handläggare: Lillemor Samuelsson
Telefon: 08 - 508 33 629

Till
Utbildningsnämnden
2013-04-18

Fritidshemslyft i Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen gällande motion från Per Olsson (MP) och Åsa Jernberg (MP).

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Thomas Persson
Utbildningsdirektör

Håkan Edman
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Per Olsson (MP) och Åsa Jernberg (MP) föreslår i en motion ett fritidshemslyft i Stockholms stad. I motionen påpekas att fritidshemmet är en viktig del av skolan och att insatser för förstärkt fritidshemsverksamhet är en satsning på skolans breda kunskapsuppdrag. I motionen tas bland annat upp: elevgruppernas storlek, utbildade fritidspedagoger, kompetens och karriärutveckling, statistik och indikatorer för god kvalitet.

Utbildningsnämnden har den 29 november 2012 antagit ”Plan för utveckling av fritidshem”, som utifrån ett uppdrag från kommunfullmäktige tagits fram för att

särskilt uppmärksamma fritidshemmets uppdrag som komplettering till grundskolan. Planen implementeras under våren 2013.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningens grundskoleavdelning i samråd med ledningsstaben.

Bakgrund

Per Olsson (MP) och Åsa Jernberg (MP) föreslår i en motion ett fritidshemslyft i Stockholms stad. I motionen påpekas att fritidshemmet är en viktig del av skolan och att en fungerande fritidshemsverksamhet möjliggör för eleverna att träna sina kognitiva, emotionella och sociala förmågor. Insatser för förstärkt fritidshemsverksamhet är enligt motionen därmed en satsning på skolans breda kunskapsuppdrag.

Per Olsson och Åsa Jernberg menar att situationen för fritidshemmen har försämrats de senaste decennierna. I motionen föreslås därför att kommunfullmäktige beslutar att

- ge utbildningsnämnden i uppdrag att minska elevgruppernas storlek på fritidshemmen
- fastställa att hälften av de anställda på fritidshemmen ska vara utbildade fritidspedagoger
- inkludera de anställda på fritidshemmen i stadens arbete med kompetens- och karriärutveckling för lärare i skolan
- säkerställa att det finns bra tillgänglig statistik för stadens fritidshem
- utveckla, inom ramen för det integrerade ledningssystemet, indikatorer för god kvalitet i fritidshemsverksamheten.

Förvaltningens synpunkter

Utbildningsförvaltningen delar uppfattningen att fritidshemmets uppdrag som komplettering till grundskolan särskilt ska uppmärksammas. Utifrån ett uppdrag från kommunfullmäktige har därför en ”Plan för utveckling av fritidshem” tagits fram, som antogs i utbildningsnämnden den 29 november 2012.

I planen beskrivs

- uppdraget
- bakgrund och målbild
- lärande på fritidshemmet
- mål och uppföljning
- planering och skolsamverkan

- kvalitetsutveckling
- uppföljning

Under våren 2013 pågår arbetet med implementeringen av planen på stadens fritidshem i egen regi. Planeringen omfattar bland annat att alla anställda får ett exemplar av planen, nätverksträffar med representanter från samtliga fritidshem och ett gemensamt evenemang för hela staden. Dessutom kommer goda exempel på fritidshemsverksamhet att spridas via bland annat webbplatsen Pedagog Stockholm.

Elevgruppernas storlek

Elevgruppernas storlek på fritidshemmen ingår i rektors uppdrag. Resursfördelningen till skolorna beslutas i nämndens verksamhetsplan och utgår från antalet elever inskrivna i skola och fritidshem. Rektor har därefter att fördela resurserna inom skolan utifrån de lokala förutsättningarna.

Vad som kan anses vara en lämplig sammansättning av och storlek på grupperna beror på många faktorer, som personalens kompetens, lokalernas utformning, personaltäthet och elevernas behov. Att ange en lämplig gruppstorlek som norm för stadens fritidshem skulle därför ta fokus från varje skolas ansvar att se till de egna förutsättningarna styr organisation och utformning av fritidshemmets verksamhet.

Andel utbildade fritidspedagoger

En hög andel pedagoger med högskoleutbildning är en viktig faktor för att säkerställa att det pedagogiska uppdraget fullföljs enligt styrdokumentet. Det är svårt att rekrytera utbildade fritidspedagoger till fritidshem. Alla rektorer arbetar medvetet med att söka högskoleutbildad personal, men tillgången motsvarar inte skolornas behov. Utbildningsförvaltningen har sedan två år ett samarbete med Stockholms universitet, där skolor ersätts för att kunna låta högskolebehöriga barnskötare med minst tre års erfarenhet gå en distansutbildning för att bli behöriga lärare med inriktning mot arbete i fritidshem.

Ett gott kvalitetsarbete är ett sätt att underlätta rekrytering. Förvaltningen bedömer att den antagna planen för utveckling av fritidshem kommer att vara en hjälp för rektorerna i deras fortsatta arbete för att öka andelen anställda med högskoleutbildning.

Kompetens – och karriärutveckling

Stadens arbete med karriärtjänster utgår från de statliga besluten om förstelärare och lektor, som inriktar sig på lärare i grundskolan, gymnasiet och motsvarande skolformer. Lärare som genomgått den nya grundlärarutbildningen med inriktning mot fritidshem kommer att omfattas av dessa beslut.

Bra tillgänglig statistik

Skolverket tar varje år fram kommunblad, där för fritidshem bland annat redovisas

- andel inskriva elever 6 – 9 år
- andel inskrivna elever 10 – 12 år
- andel inskrivna elever i egen regi
- andel anställda med pedagogisk högskoleexamen
- inskrivna elever per anställd
- antal inskrivna elever per avdelning

Förvaltningen gör ingen egen sammanställning av storlek på grupper eller klasser i fritidshemsverksamheten eller i grundskolan

Indikatorer för god kvalitet

I planen för utveckling av fritidshem beskriver förvaltningen hur det systematiska kvalitetsarbetet ska användas för fritidshemmen: ”Arbetsätt och resultat ska utvärderas och efterfrågas på liknande sätt som sker med exempelvis elevernas kunskapsresultat i olika ämnen. Med tydligare beskrivning av mål, indikatorer/nyckeltal och resultat kommer verksamheten lättare kunna följas upp i resultatdialoger på alla nivåer.”

Förvaltningens förslag

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bilaga

Remiss från kommunstyrelsen gällande motion om ett fritidshemslyft i Stockholms stad från Per Olsson (MP) och Åsa Jernberg (MP).